

Warszawa, 26 lutego 2025 roku

Sprawa: Petycja w sprawie podjęcie prac legislacyjnych zmierzających do usunięcia z systemu prawa obowiązków podatników, których nie są oni w stanie zrealizować
Znak sprawy: PT7.056.1.2025
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Zawiadomienie o sposobie załatwienia petycji w sprawie podjęcie prac legislacyjnych zmierzających do usunięcia z systemu prawa obowiązków podatników, których nie są oni w stanie zrealizować

Szanowni Państwo,

w związku z otrzymanym wnioskiem z 12 grudnia 2024 r., dotyczącym pilnego podjęcia prac legislacyjnych zmierzających do usunięcia z systemu prawa obowiązków podatników, których nie są oni w stanie zrealizować uprzejmie informuję.

Zakwalifikowanie wniosku jako petycji

Państwa wniosek o podjęcie prac legislacyjnych dotyczy zmiany przepisów ustawy o VAT¹ i ze względu na treść został zakwalifikowany jako petycja. Zgodnie z przepisami ustawy o petycjach², przedmiotem petycji jest żądanie dotyczące zmiany przepisów prawa, podjęcia rozstrzygnięcia lub innego działania w sprawie dotyczącej podmiotu wnoszącego petycję, życia zbiorowego lub wartości wymagających szczególnej ochrony w imię dobra wspólnego, mieszczących się w zakresie zadań i kompetencji adresata petycji.

Przedmiot petycji

¹ Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2024 r. poz. 361, ze zm.)

² Dz. U. 2018 r. poz. 870, ze zm.

Przedmiotem petycji jest żądanie podjęcia prac legislacyjnych w zakresie art. 106b ust. 5 ustawy o VAT, który w Państwa ocenie, nakłada na podatników, którzy jako podstawę rejestracji sprzedaży wykorzystują kasy rejestrujące, obowiązek, którego nie są oni w stanie technicznie i zgodnie z prawem rangi rozporządzenia zrealizować.

Podnosili Państwo m.in., że na rynku nie są oferowane kasy rejestrujące umożliwiające uwidocznienie na paragonie fiskalnym numeru, za pomocą którego nabywca towarów lub usług jest zidentyfikowany na potrzeby podatku od wartości dodanej.

Stanowisko odnośnie petycji

W związku ze zgłaszanymi nadużyciami w zakresie wystawiania faktur, które miały miejsce przed 1 stycznia 2020 r., tj. tzw. procederem wystawiania „pustych faktur” do paragonów fiskalnych, podjęto decyzję o ograniczeniu prawa do wystawiania faktur na rzecz nabywcy posługującego się numerem, za pomocą którego jest zidentyfikowany na potrzeby podatku lub podatku od wartości dodanej, do paragonów potwierdzających dokonanie tej sprzedaży, które zawierają ten numer.

Wprowadzono zasadę, że w przypadku sprzedaży zarejestrowanej przy zastosowaniu kasy rejestrującej, fakturę do paragonu fiskalnego na rzecz nabywcy posługującego się numerem identyfikacji podatkowej (NIP) podatnika wystawia się tylko w przypadku, gdy paragon dokumentujący tę sprzedaż zawiera ten numer³. Zmiany te były odpowiedzią na zaobserwowany nieuczciwy proceder polegający na wystawianiu faktur na zaprzyjaźnione firmy, w zamian za korzyść majątkową, do paragonów fiskalnych wygenerowanych przez kasę, a nie odebranych przez klientów.

Wprowadzenie przepisów uniemożliwiających kontynuowanie takiego proceduru było niezbędne w świetle prowadzonych działań zmierzających do uszczelnienia systemu podatku VAT. Napływające sygnały dotyczyły wprawdzie głównie nadużyć w branży paliwowej (nabycie paliwa na stacjach paliw) oraz budowlanej (zakupy materiałów budowlanych), jednakże zasadne było wprowadzenie regulacji zapobiegających takiemu procederowi o charakterze ogólnym, obejmującym wszystkie transakcje na rynku.

Podkreślenia w tym miejscu wymaga, że zasadą było i jest, że dokumentowanie transakcji pomiędzy podatnikami odbywa się za pomocą faktur VAT⁴ i tego zakresu obrotu gospodarczego przedmiotowe regulacje nie dotyczyły. Wprowadzone regulacje nie ograniczyły prawa do wystawienia faktur, a jedynie regulowały szczegółowo kwestie dokumentowania transakcji, które zostały uprzednio zewidencjonowane przy zastosowaniu kasy rejestrującej.

Co do zasady, na kasie rejestrującej ewidencjonuje się tylko sprzedaż na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej oraz rolników ryczałtowych⁵. Jednocześnie, zgodnie z art. 106b ust. 3 ustawy o VAT, na żądanie tych podmiotów i w przypadkach wyszczególnionych w ustawie, podatnik jest

³ Art. 106b ust. 5 ustawy o VAT

⁴ Art. 106b ust. 1 ustawy o VAT

⁵ Art. 111 ust. 1 ustawy o VAT.

obowiązany wystawić fakturę dokumentującą dokonaną sprzedaż. Faktury te mogą służyć do udokumentowania poniesionych wydatków i nie będą zawierały numeru identyfikacji podatkowej (NIP) nabywcy.

Należy również zaznaczyć, że podatnik nie może dowolnie wybierać, czy dokonuje zakupu na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej, czy też występuje w charakterze konsumenta. Oznacza to, że jeżeli w momencie dokonywania zakupu dany podmiot występuje w charakterze konsumenta i nabywa określony towar jako konsument, to wówczas nie ma możliwości późniejszej zmiany tego charakteru zakupu. Towar lub usługa nabyta na potrzeby osobiste lub prywatne nie może z czasem przekształcić się w zakup służący działalności gospodarczej z punktu widzenia VAT. Podatnik nie nabędzie prawa do odliczenia VAT naliczonego od zakupu dokonanego w charakterze konsumenta. Kwestionowane regulacje odzwierciedlają zatem obowiązujące zasady systemu VAT.

W związku z tym, że obowiązek wynikający z art. 106b ust. 5 ustawy o VAT został wprowadzony od 1 stycznia 2020 r. możliwe jest, że w momencie jego wprowadzenia nie wszystkie funkcjonujące na rynku kasy rejestrujące posiadały możliwość umieszczenia na paragonie numeru identyfikacji podatkowej (NIP) nabywcy. Wcześniej certyfikowane kasy rejestrujące nadal mogą być używane przez podatników. Utrzymanie certyfikacji dotychczas używanych urządzeń uznano za korzystne dla podatników, bowiem wyeliminowało niepotrzebne koszty wymiany urządzeń w przypadku podatników, którzy w prowadzonej działalności, stosując się do przepisów o VAT, nie wystawiają paragonów do sprzedaży realizowanej na rzecz podatników. W takim jednak przypadku, jak wyżej wskazano, sprzedawca od razu wystawia fakturę.

Mając na uwadze powyższe, uznając, że nie zachodzi konieczność zmiany przepisów prawa we wskazanym zakresie, postanowiono nie uwzględnić żądania.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że odpowiedź na pytanie z pkt 2 pisma z 12 grudnia 2024 r. została udzielona w odrębnym trybie.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów

Tomasz Tratkiewicz
Dyrektor
Departamentu Podatku od Towarów i Usług